

HEALTH
INSIGHT
POLAND

WARSZAWA 2025



POLKI I POLACY, O SZCZEPIENIACH PRZECIW HPV

HPV⁺ FREE
KAMPA
NIOWA
ELIMINACJI
HPV



Instytut Praw Pacjenta
i Edukacji Zdrowotnej

Raport Health&Social Review: Polki i Polacy o szczepieniach przeciw HPV, Warszawa 2025
Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej

ISBN **978-83-964461-8-3**

Cytacja: Igor Grzesiak, Patrycja Rzucidło-Zajac, Polki i Polacy o szczepieniach przeciw HPV.
Warszawa 2025, Raport Health&Social Review, Warszawa 2025

Zespół redakcyjny:

Igor Grzesiak, Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej,

Patrycja Rzucidło-Zajac, Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej.

Raport sfinansowano ze środków własnych Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej

Badanie zostało przeprowadzone za pomocą wywiadów internetowych (CAWI) na panelu internetowym SW Panel na reprezentatywnej próbie 1028 polskich kobiet i mężczyzn w wieku powyżej 18 lat. Zostało ono przeprowadzone w dniach 18-20 listopada 2025 r. w ramach inicjatywy Forum na rzecz eliminacji.

Polska w ostatnich latach wdrożyła nowoczesny program szczepień przeciw HPV – bezpłatny, dostępny na równych zasadach dla dziewcząt i chłopców oraz realizowany zarówno w szkołach, jak i w podstawowej opiece zdrowotnej. To ważny krok w kierunku skutecznej profilaktyki nowotworów. Dane pokazują jednak, że mimo dobrych rozwiązań organizacyjnych potencjał programu nie został jeszcze w pełni wykorzystany, a poziom wyszczepienia wciąż pozostaje zbyt niski, by osiągnąć cele Narodowej Strategii Onkologicznej.

W celu lepszego zrozumienia przyczyn tej sytuacji, Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej, w ramach Forum na rzecz Eliminacji HPV, przeprowadził badanie „Polki i Polacy o szczepieniach przeciw HPV”. Wyniki pokazują, że problemem nie jest brak akceptacji dla szczepień, lecz niedostatek rzetelnej informacji, poczucia bezpieczeństwa oraz wsparcia w procesie podejmowania decyzji. Bez konsekwentnej edukacji i budowania zaufania trudno będzie przełożyć potencjał programu na realny wzrost liczby zaszczepionych. Na szczególną uwagę zasługują dane obrazujące postawy rodziców dzieci w wieku 9–18 lat, którzy stanowili 19% próby badawczej (N=196) i są grupą kluczową z punktu widzenia realizacji programu szczepień przeciw HPV, ponieważ to właśnie oni podejmują decyzje zdrowotne dotyczące dzieci i młodzieży objętych lub potencjalnie objętych szczepieniami przeciwko HPV.

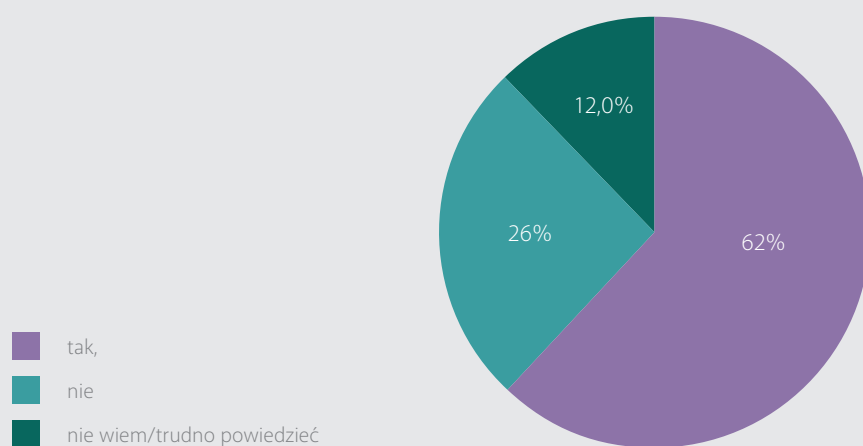
SPIS TREŚCI

- 5** Wiedza o programie szczepień przeciw HPV
- 7** Źródła informacji
- 8** Szkoła jako miejsce szczepień przeciw HPV
- 9** Co utrudnia decyzje o szczepieniu w szkołach, a co mogłoby pomóc?
- 10** Postawy dotyczące rozszerzenia programu o starsze roczniki
- 11** Obowiązkowość szczepień
- 12** Konkluzja

WIEDZA O PROGRAMIE SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV

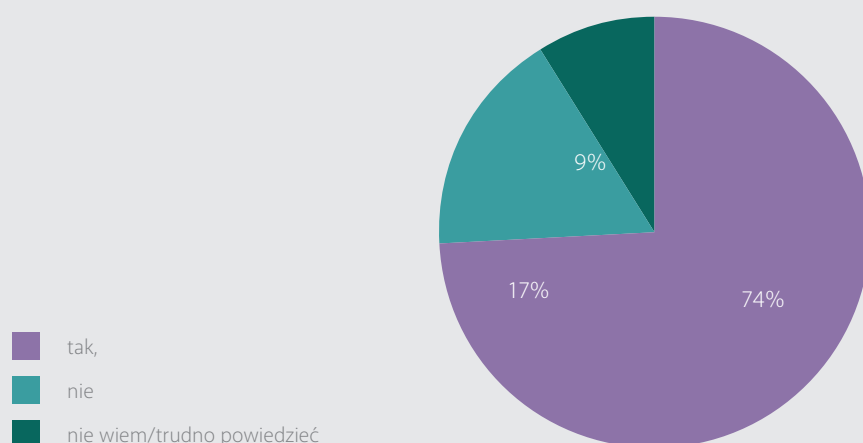
62% Polaków twierdzi, że słyszało o bezpłatnym programie realizowanym w szkołach i placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, skierowanym do dzieci. Jednocześnie 26% respondentów przyznaje, że nie spotkało się wcześniej z żadnymi informacjami na temat programu, a 12% nie jest pewnych, czy o nim słyszało.

CZY SŁYSZAŁ(A) PAN(I) O BEZPŁATNYM PROGRAMIE SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV REALIZOWANYM W SZKOŁACH I PUNKTACH PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ?



W grupie rodziców poziom deklarowanej świadomości programu szczepień przeciw HPV jest wyraźnie wyższy niż w populacji ogólnej. O bezpłatnym programie szczepień realizowanym w szkołach i POZ słyszało 74,3% rodziców dzieci w wieku 9–18 lat (62,1% w całej próbie). Jednocześnie tylko 16,9% rodziców deklaruje, że nie zetknęło się z informacją o programie (wobec 25,9% ogółem), a odsetek odpowiedzi „nie wiem” jest niższy niż w populacji ogólnej.

CZY SŁYSZAŁ(A) PAN(I) O BEZPŁATNYM PROGRAMIE SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV REALIZOWANYM W SZKOŁACH I PUNKTACH PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ? (GRUPA RODZICÓW DZIECI W WIEKU 9-18 LAT)

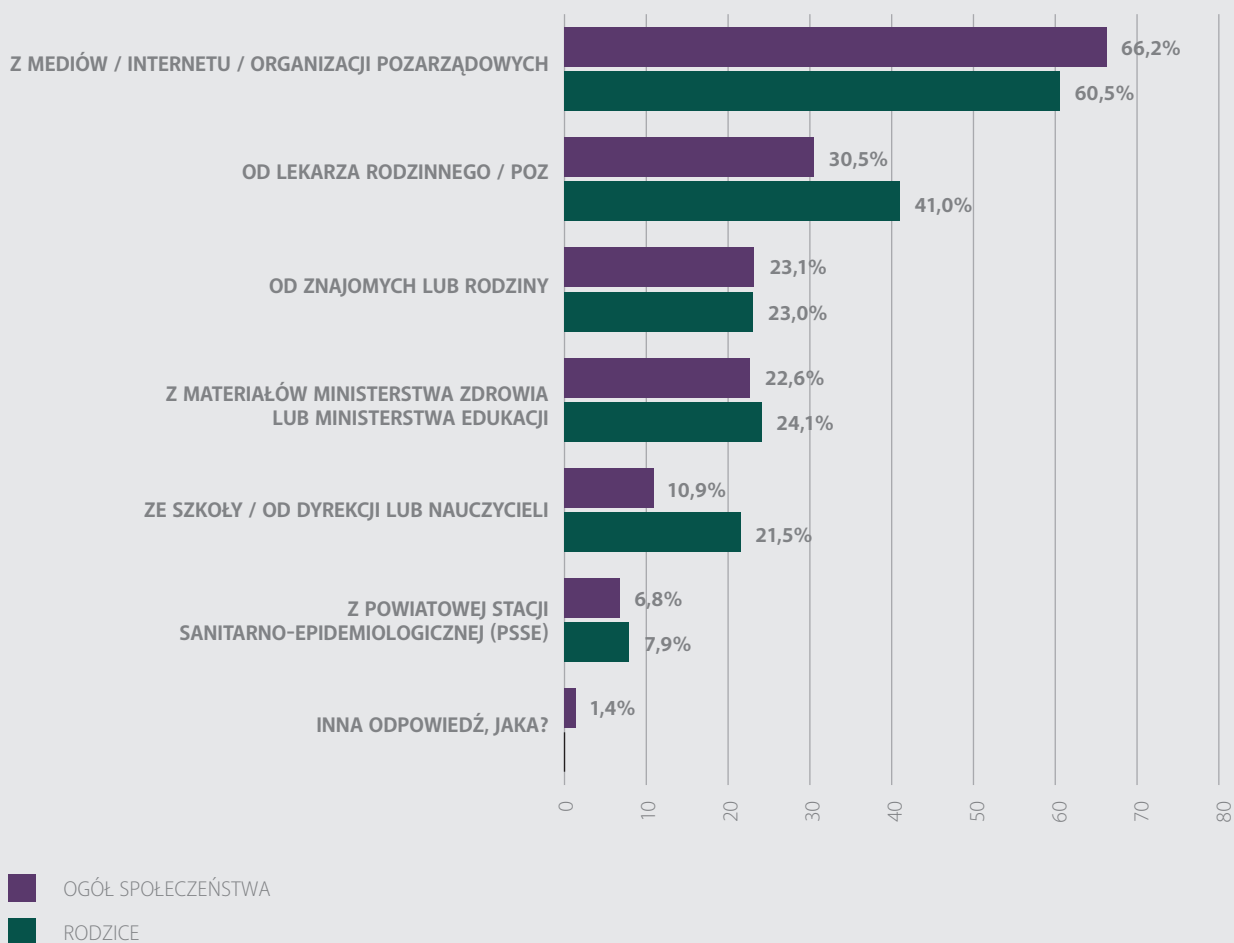


ŹRÓDŁA INFORMACJI

Osoby zaznajomione z programem najczęściej czerpią wiedzę z mediów, Internetu i organizacji pozarządowych – źródła te wskazało 66% respondentów. Nieco rzadziej informacje pochodzą od lekarzy (31%) oraz rodziny i przyjaciół (23%).

Rodzice dzieci w wieku 9–18 lat istotnie częściej niż ogół badanych wskazują na instytucjonalne i formalne źródła informacji o szczepieniach przeciw HPV: szkołę, dyrekcję lub nauczycieli (21,5% vs 10,9% ogółem), lekarza rodzinnego lub POZ (41,0% vs 30,5%). Jednocześnie nieco rzadziej niż populacja ogólna wskazują media, Internet i organizacje pozarządowe jako główne źródło wiedzy (60,5% vs 66,2%). Rola rodziny i znajomych jako źródła informacji pozostaje na zbliżonym poziomie.

ŹRÓDŁA INFORMACJI O PROGRAMIE SZCZEPIEŃ PRZECIWKO HPV



SZKOŁA JAKO MIEJSCE SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV

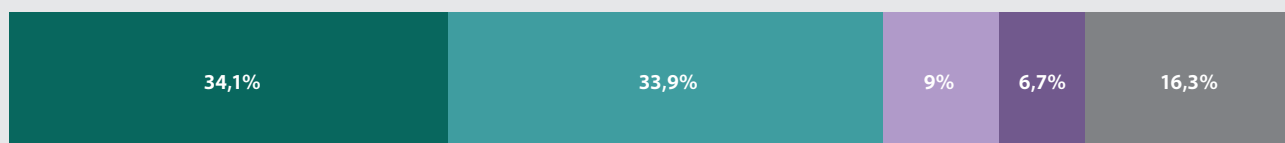
Według prawie 7. na 10. respondentów (68%) szkoły powinny umożliwiać organizację szczepień przeciwko HPV, co ich zdaniem ułatwia dostęp do profilaktycznej opieki zdrowotnej. 16% respondentów nie zgadza się z tym stwierdzeniem.

Poparcie dla organizacji szczepień przeciw HPV w szkołach, wśród rodziców dzieci w wieku 9–18, lat jest zbliżone do poziomu obserwowanego w populacji ogólnej. Łącznie 66,8% rodziców uważa, że szkoła powinna umożliwiać organizację szczepień (odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”), wobec 68% w całej próbie. Jednocześnie w tej grupie wyższy jest odsetek odpowiedzi negatywnych (21,1% vs 15,7%), a niższy udział odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

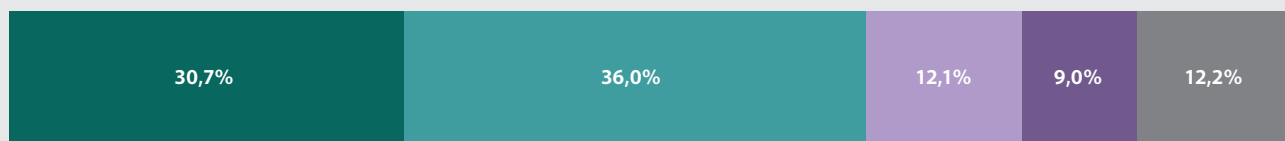
Oznacza to bardziej spolaryzowane postawy – przy podobnym poziomie poparcia, część rodziców wyraża wyraźniejszy sprzeciw wobec realizacji szczepień w szkołach.

CZY SZKOŁA POWINNA UMOŻLIWIAĆ ORGANIZACJĘ SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV, ABY UŁATWIĆ DOSTĘP DO PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ?

OGÓŁ



RODZICE



■ ZDECYDOWANIE TAK ■ RACZEJ TAK ■ RACZEJ NIE ■ ZDECYDOWANIE NIE ■ TRUDNO POWIEDZIEĆ

CO UTRUDNIA DECYZJE O SZCZEPIENIU W SZKOŁACH, A CO MOGŁOBY POMÓC?

Respondenci najczęściej wskazują, że realizację szczepień przeciw HPV w szkołach utrudniają obawy dotyczące bezpieczeństwa szczepionek (42%) oraz niewystarczająca ilość informacji przekazywanych rodzicom (38%).

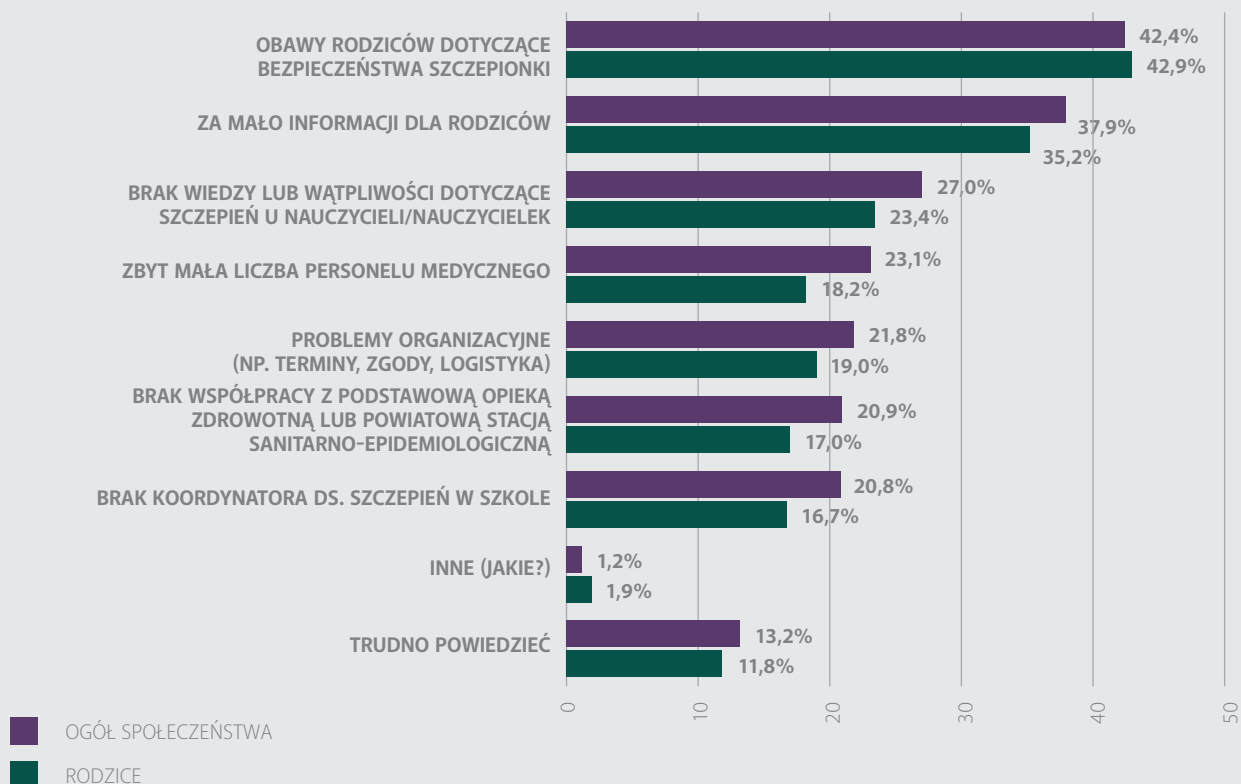
Podobny obraz wyłania się z odpowiedzi rodziców dzieci w wieku 9–18 lat, wśród których również dominują obawy o bezpieczeństwo szczepionki (42,9%) oraz niedobór informacji kierowanych do rodziców (35,2%).

Jednocześnie w tej grupie rzadziej niż w populacji ogólnej wskazywane są bariery organizacyjne, braki kadrowe czy niedostateczna współpraca szkoły z podstawową opieką zdrowotną i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, co sugeruje, że kluczowym wyzwaniem pozostają kwestie zaufania i poczucia bezpieczeństwa, a nie aspekty operacyjne.

Zdaniem respondentów wdrażanie programu szczepień mogłoby ułatwić przede wszystkim rzetelne materiały edukacyjne dla rodziców i uczniów oraz spotkania informacyjne z udziałem lekarza lub eksperta.

W porównaniu z populacją ogólną rodzice rzadziej wskazują materiały edukacyjne jako kluczowe ułatwienie, co może sugerować większe oczekiwanie wobec bezpośredniego kontaktu z ekspertami medycznymi (spotkania informacyjne z lekarzem lub ekspertem wskazuje 36% rodziców).

JAKIE SĄ GŁÓWNE PRZESZKODY W REALIZACJI SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV W SZKOŁACH?



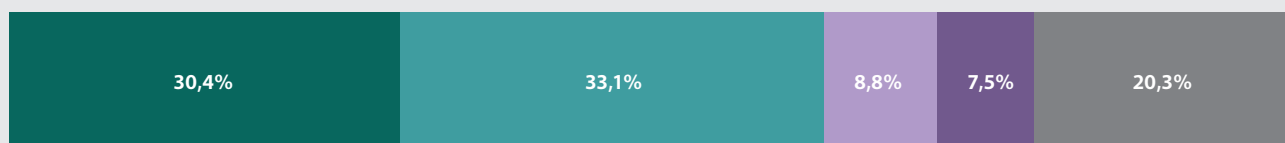
POSTAWY DOTYCZĄCE ROZSZERZENIA PROGRAMU O STARSZE ROCZNIKI

Badanie pokazuje również zdecydowane poparcie dla rozszerzenia programu szczepień przeciw HPV obejmujące starsze dzieci. Prawie 2/3 respondentów uważa, że szczepienia przeciwko HPV powinny być przeprowadzane również w szkołach średnich i obejmować młodzież do 18 roku życia.

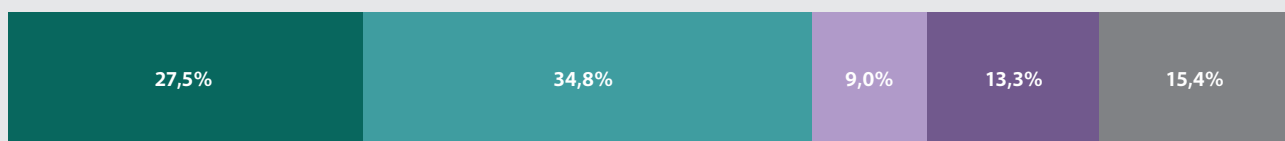
62,3% rodziców dzieci w wieku 9–18 lat popiera realizację programu szczepień przeciw HPV w szkołach średnich i objęcie nim młodzieży do 18. roku życia. Poziom ten jest zbliżony do wyniku w całej próbie, jednak również w tym przypadku widoczny jest wyższy odsetek odpowiedzi negatywnych (22,3% vs 16,3% ogółem).

CZY UWAŻA PANI, PAN, ŻE SZKOLNY PROGRAM SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV POWINIEN BYĆ REALIZOWANY W SZKOŁACH ŚREDNICH I OBEJMOWAĆ MŁODZIEŻ DO 18. ROKU ŻYCIA?

OGÓŁ



RODZICE



■ ZDECYDOWANIE TAK ■ RACZEJ TAK ■ RACZEJ NIE ■ ZDECYDOWANIE NIE ■ TRUDNO POWIEDZIEĆ

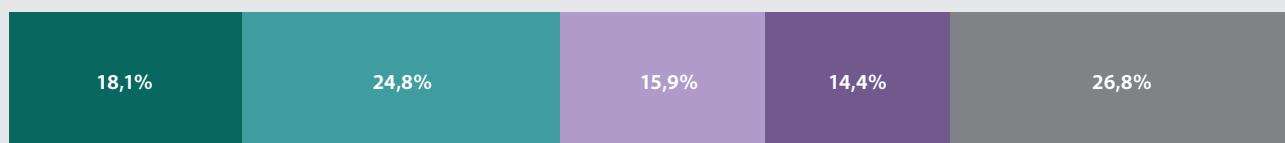
OBOWIĄZKOWOŚĆ SZCZEPIEŃ

Niemal 43 proc. respondentów opowiada się za obowiązkowymi szczepieniami przeciwko HPV, a 30% negatywnie ocenia ten pomysł.

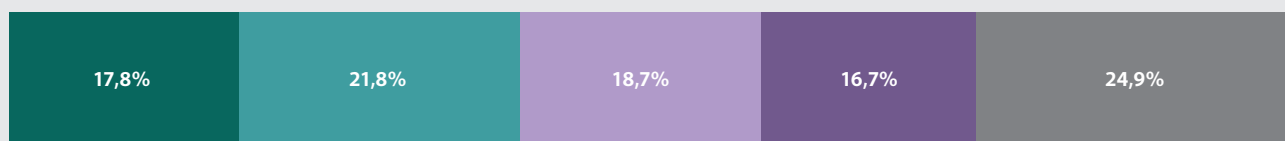
Poparcie dla obowiązkowego charakteru szczepień przeciw HPV wśród rodziców dzieci w wieku 9–18 lat wynosi 39,6%, wobec 42,9% w populacji ogólnej. Jednocześnie 35,5% rodziców sprzeciwia się obowiązkowości, co oznacza nieco wyższy poziom negatywnych odpowiedzi niż w całej próbie. Odsetek odpowiedzi niezdecydowanych pozostaje zbliżony.

CZY PANI /PANA ZDANIEM SZCZEPIENIE PRZECIW HPV POWINNO BYĆ OBOWIĄZKOWE, TAK JAK INNE SZCZEPIENIA OCHRONNE W KALENDARZU SZCZEPIEŃ?

OGÓŁ



RODZICE



ZDECYDOWANIE TAK RACZEJ TAK RACZEJ NIE ZDECYDOWANIE NIE TRUDNO POWIEDZIEĆ

KONKLUZJA

Wyniki badania IPPEZ wpisują się w szerszą dyskusję na temat kierunków rozwoju polityki zdrowotnej w obszarze profilaktyki onkologicznej, pokazując jednocześnie rosnącą akceptację społeczną dla szczepień przeciw HPV oraz skalę wyzwań związanych z edukacją, komunikacją i organizacją programu. To właśnie te elementy – obok decyzji systemowych – mogą w największym stopniu zadecydować o tym, czy Polska w pełni wykorzysta potencjał szczepień w ograniczaniu zachorowań i zgonów związanych z zakażeniami HPV.

Szczególną rolę w tym procesie odgrywają rodzice dzieci w wieku 9–18 lat, którzy charakteryzują się wyższą świadomością programu oraz częstszym kontaktem z informacją przekazywaną przez szkołę i podstawową opiekę zdrowotną, a jednocześnie częściej niż populacja ogólna prezentują postawy sceptyczne wobec organizacji szczepień w szkołach, ich rozszerzenia i obowiązkowości. W tej grupie kluczowym wyzwaniem pozostają obawy dotyczące bezpieczeństwa szczepionki oraz potrzeba bezpośredniego kontaktu z ekspertami medycznymi, który – w opinii rodziców – może skuteczniej wspierać proces podejmowania decyzji.

FORUM NA RZECZ ELIMINACJI HPV



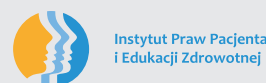
Forum na rzecz eliminacji HPV to interdyscyplinarna inicjatywa powstała z inicjatywy organizacji pacjentów i ekspertów, zajmujących się problematyką chorób zakaźnych, onkologii, edukacji zdrowotnej, której celem jest prowadzenie działań edukacyjnych i rzeczniczych w obszarze wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV), stałe monitorowanie danych i analiza sytuacji związanej z realizacją programu szczepień, a także w perspektywie długofalowej monitorowanie wskaźników dot. zachorowania na nowotwory HPV-zależne i inne choroby wywołane przez wirusa brodawczaka ludzkiego.

Celem powołania Forum na rzecz eliminacji HPV jest przeciwdziałanie problemowi zdrowotnemu, jakim jest zwiększająca się liczba zachorowań na choroby związane z wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Forum dąży do wskazania długofalowych, priorytetowych rozwiązań strategicznych, które powinny zostać podjęte w najbliższym czasie w zakresie profilaktyki oraz edukacji na temat HPV. Zgodnie z Narodową Strategią Onkologiczną, do końca 2028 roku przynajmniej 60% dzieci w wyznaczonej grupie wiekowej powinno być zaszczepionych.

Forum na rzecz eliminacji HPV realizuje swoje cele poprzez opracowanie propozycji efektywnych rozwiązań systemowych, mających na celu zwiększenie poziomu zaszczepienia przeciw HPV, szczególnie wśród chłopców, zmniejszenie liczby nowych zachorowań na nowotwory związane z HPV, poprawę świadomości społecznej na temat HPV i jego związków z chorobami nowotworowymi, promocję badań profilaktycznych oraz edukacji na temat dróg zakażenia i metod ochrony.

Inicjatorami Forum na rzecz eliminacji HPV są organizacje pozarządowe reprezentujące pacjentów oraz działające na rzecz zdrowia publicznego: Fundacja GrowSPACE, Fundacja SEXEDPL, Ogólnopolska Organizacja Kwiat Kobiecości, Fundacja OnkoCafe - Razem Lepiej, Fundacja Spa for Cancer Friends for Cancer. Projekt realizuje Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej. Forum na rzecz eliminacji HPV wspiera firma MSD, dostarczając niezbędne wsparcie i zasoby do realizacji jego misji.

INSTYTUT PRAW PACJENTA I EDUKACJI ZDROWOTNEJ



Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej to fundacja, która została utworzona w 2004 roku z inicjatywy księdza Arkadiusza Nowaka. Fundacja prowadzi wiele projektów z zakresu edukacji zdrowotnej, realizuje kampanie społeczne i edukacyjne, organizuje debaty, konferencje i szkolenia, a także cykliczne spotkania z decydentami w obszarze ochrony zdrowia.

W ramach prac Instytutu powstają także raporty i analizy dotyczące aktualnej problematyki zdrowotnej i praw pacjenta. Współpracujemy z ok. 300 organizacjami zrzeszającymi pacjentów z całej Polski oraz ekspertami w zakresie opieki zdrowotnej w Polsce i zagranicą.

Misją Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej jest wspieranie rozwiązań systemowych ukierunkowanych na poprawę sytuacji pacjentów oraz oddziaływanie na kształtowanie prozdrowotnych postaw Polaków. Instytut w swoich działaniach urzeczywistnia ideę wielopłaszczyznowego partnerstwa.

Wizją Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej jest pozostanie instytucją wiarygodną, transparentną oraz otwartą na potrzeby wynikające z prowadzonej diagnozy społecznej. Instytut w swoich działaniach będzie dążyć do dalszej konsolidacji i profesjonalizacji sektora organizacji pozarządowych działających dla dobra pacjenta tak aby stały się istotnym partnerem w procesie podejmowania decyzji w systemie opieki zdrowotnej.

